

konna sekretärina ja a-st 1911 kalakasvatuse vanema eriteadlasena Balti kubermangudes; ta tapeti enamlaste poolt 5. I 1919 ukj. Tartus. — M-i õhusel ja juhatusel alustas 1897 tegevust kalakasvatus Tartus Meltsi tiigi ääres. M. oli ta enese agaral kaastegevusel Loodusuurijate Seltsi (Tartus) juures 1905 asutatud järvekomisjoni juhatajaks algusest kuni 1917. M-i kui esimese kalanduse eriteadlase energia arvele tuleb kirjutada Maailmasõja-eelne sisevete kalamajanduse, eriti tiigikalakasvatuse õitseng Baltimail. Ta on ka esimene kodumaa veekogude uurija. M-i poolt avaldatud töist nimetatagu: „Die Bewirtschaftung unserer Binnengewässer“ („Baltische Wochenschrift“ 1908, nr. 25), „Die Raugeschen Seen“ (Материалы по изслѣдованію озеръ Лиф-

ляндской губерніи, Tartu, 1908), „Садь-ервское озеро“ (*ibid.*, Tartu, 1910), „Керимойсь-Ульфельдское озеро“ (*ibid.*, Tartu, 1910), „Der See Wirzjerw in Livland“ (Archiv f. d. Nat., II see-ria, XIV, 1, Tartu, 1920; koos G. Schneider'iga, vt. *Suppl.*) ja „Die Brachsenartigen Fische der Ostseeprovinzen“ (*ibid.* XIV, 2, Tartu, 1920).

Dorpater Ztg. 1919, nr. 1; Post. 1919, nr. 7 jm. saadud andmed. H. R.

* MÜNTHER, Otto, kirjanik, elas a-st 1925 pensionil ja suri 19. II 1929 ukj. Järvamaal Nõmküla v. Alupere külas.

E. Kirj. 1929, nr. 11 (R. Kleis, K. E. Söö t, O. U r g a r t); „Looming“ 1929, nr. 3 (E. H u b e l); „Õitsituled“ VIII (1929), lk. 105 (K. E h r m a n n); Pvl. 1929, nr. 50. T.

MÜRGIOJA, vt. LILIENBACH.

N.

NAARIS, Jaan, Vabadussõja tege-lane, sünd. 22. IV 1895 vkj. Pärnumaal Laatre v. taluniku pojana, lõpetas Pärnu gümnaasiumi 1913, õppis Riia polütehnikumi kaubandusosakonnas, oli 1916—18 Tallinna Linnapanga teenistuses, hil-jemini Balti Päästeseltsi pearaamatupidaja ja kaubandusministeeriumi mereosakonna sekretär. N. võttis tähelepan-dava aktiivsusega osa ka üliõpilaskondli-kust organiseerimistööst ning oli energi-liselt tegev spordiselts „Kalevis“, „Oma-kaitse“ ja Kaitseliidu loomisel 1917—18, eriti põrandaaluses organiseerimistöös Saksa okupatsiooni ajal (1918). Ta oli „Kalevist“ eri väeühiku „Kalevlaste Ma-leva“ asutamise mõtte algatajaid. N. võt-tis vabatahtlikult osa Vabadussõjast laiarööpmelisel soomusrongil nr. 2, kus paistis silma oma vahvusega. Ta on Vabadusristi kavaler. N. sai 29. XII 1918 ukj. raskesti haavata tormijooksul Lehtse juures ja suri 15. I 1919 ukj. Tallinnas (maetud Hallistes).

Eesti Vabadusristi Kavalerid (1935); „Tallinna Teataja“ 1919, nr. 12, 18; Post. 1919, nr. 4; Pvl. 1919, nr. 17, 18; „Sotsialdemokraat“ 1919, nr. 19; Halliste ev. luteri usu koguduse õpetajalt J. S e l - l i o v'ilt jm. saadud andmed. O. K.

NAVA HINDREK, vt. SILLA HIND-REK.

NEFF, Timoleon Carl v., maalikunst-nik, Piira ja Muuga mõisa (Virumaa)

omanik, sünd. 2. IX 1804 vkj. Lüganuse khk-s Püssi mõisas keeleõpetajanna Feli-cita N-i pojana, õppis Rakvere kreiskoo-lis, Dresdeni kunstideakadeemias ja Itaa-lias. Teetsenud silmapaistva eduga maa-lijana Peterburi õuemaalijaks ja 1839 aka-deemikuks ning valiti 1846 Firenze aka-deemia auliikmeks. N. nimetati 1849 prof-ks, valiti 1855 teise astme ja 1865 esimese astme prof-ks Peterburi kuns-tideakadeemias; a-st 1864 teotses ta kon-servaatorina Eremitage'i kunstikogudes; surn. 24. XII 1876 vkj. Peterburis (mae-tud Simunas). — N-i looming kuulub suunalt renessansikunstist mõjustatud akadeemilisse käsituslaadi. Enamik ta kompositsioone on loodud piibliaineil ja kuulub kirikliku maali alale. Kuid ka portree alal, mütoloogilises aineses ja žanrimaalimises omab N. tähelepanda-vaid teoseid. Populaarsemaid N-i teo-seid on „Suplejanna“ (1858) Vene riik-likus muuseumis Leningradis ja „Neiud grotis“ (1859) Eremitage'is Leningradis. Eesti kunsti arengus on N. etendanud osa rahvapäraste motiivide maalimisega; ta esitab eesti rahvarõivais esinevaid figuure nii kompositsioones kui ka üksiktüüpidenä. Näiteid selliseist teo-seist leidub Eesti Kunstimuuseumis Tal-linnas, ERM-s Tartus ning eesti era-kogudes.

M. v. G r ü n e w a l d t, Skizzen und